

VEILEDNING

Akkreditering som høyskole

Veileder for krav til akkreditering som høyskole

2025

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har et eget styre og er faglig uavhengig i oppgaver som gjelder akkreditering, tilsyn og evalueringer for å vurdere kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. I tillegg har NOKUT forvaltningsoppgaver på vegne av departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene. NOKUTs formål og oppgaver er forankret i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet skal NOKUT søke å bistå institusjonene i kvalitetsarbeidet deres.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

Tittel	Akkreditering som høyskole
Gyldig fra	1. januar 2025, sist oppdatert 15. oktober 2025
ISSN-nr	

Forord

Institusjoner som gir akkrediterte studietilbud, kan søke NOKUT om akkreditering av institusjonen som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet. Forutsetningen for å kunne søke om akkreditering som høyskole, er at institusjonen allerede har akkreditering fra NOKUT for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele en bachelorgrad alene.

Kravene for å oppnå og inneha akkreditering som høyskole er fastsatt i lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-1 fjerde ledd og i forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) §§ 1-1 og 1-2. Bestemmelsene i universitets- og høyskoleforskriften omfatter både generelle krav til institusjonsakkreditering som gjelder for alle institusjonskategorier, og spesifikke krav til akkreditering som høyskole. Alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning i Norge, skal også oppfylle generelle vilkår for akkreditering fastsatt i eller med hjemmel i universitets- og høyskoleloven. Studietilbudene ved institusjonen skal oppfylle kravene til akkreditering av studietilbud.

Denne veilederen er ment som et verktøy for tolking av kravene til høyskoleakkreditering – både for institusjoner som skal søke om akkreditering som høyskole, og for institusjoner som allerede har slik akkreditering. NOKUT gir veiledning til hvordan hvert av kravene skal forstås, og hva institusjoner som skal søke om akkreditering som høyskole må gjøre rede for og dokumentere i en søknad. Veilederen inneholder også informasjon om søknadsprosessen og saksgangen.

NOKUT gjør oppmerksom på at institusjoner som ble akkreditert som høyskole etter de reglene som gjaldt før 1. januar 2025, skal oppfylle gjeldende krav til høyskoleakkreditering innen 31. desember 2026, jf. universitets- og høyskoleforskriften § 13-6 andre ledd.

Veilederen er basert på Kunnskapsdepartementets høringsnotat om forslag til endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (studiekvalitetsforskriften)¹ og NOKUTs forvaltningspraksis.

¹ Høringsnotatet er tilgjengelig på regjeringens nettsider:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/3bb22d2f84754d8ba601e0e5770c507d/horingsnotat-forslag-til-endringer-i-forskrift-om-kvalitetssikring-og-kvalitetsutvikling-i-hoyere-utdanning-studiekvalitetsforskriften.pdf>

Innhold

1 Om akkreditering og institusjonskategorier	5
2 Generelle krav til institusjonsakkreditering	9
2.1 Institusjonens primærvirksomhet	9
2.2 Forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samspill med utdanningsvirksomheten	11
2.3 Institusjonens strategi.....	12
2.4 Institusjonens organisering og infrastruktur	13
2.5 Institusjonens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid	15
3 Krav til akkreditering som høyskole	18
3.1 Stabil utdanning og forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy kvalitet	18
3.2 Fagmiljøets størrelse, kompetanseprofil og kompetansenivå	23
3.3 Akkreditering for og rett til å tildele minst en bachelorgrad alene.....	26
3.4 Studentopptak og gjennomstrømning	27
3.5 Internasjonale og nasjonale samarbeid og nettverk	29
4 Helhetlig vurdering.....	31
5 Søknad om akkreditering	33

1 Om akkreditering og institusjonskategorier

Institusjonsakkreditering

Høyere utdanningsinstitusjoner i Norge kan søke om institusjonsakkreditering og om endring av institusjonskategori. For å oppnå institusjonsakkreditering, eventuelt ny institusjonskategori, må institusjonen tilfredsstille alle lov- og forskriftsfestede krav til en slik akkreditering. Initiativet til en søknad om institusjonsakkreditering kommer fra institusjonen selv. En institusjon uten institusjonsakkreditering, men som tilbyr ett eller flere studietilbud som er akkreditert av NOKUT, kan altså søke NOKUT om akkreditering som høyskole. Et grunnvilkår for akkreditering som høyskole er at institusjonen har akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele en bachelorgrad alene, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-1 fjerde ledd.

En institusjonsakkreditering gis som et vedtak i NOKUTs styre om at en institusjon oppfyller kravene til institusjonsakkreditering som er fastsatt i eller med hjemmel i universitets- og høyskoleloven. For akkreditering som høyskole gjelder følgende krav:

- lov om universiteter og høyskoler av 1. august 2024 (universitets- og høyskoleloven) §§ 3-1 til 3-3
- forskrift til universitets- og høyskoleloven av 1. august 2024 (universitets- og høyskoleforskriften) §§ 1-1 og 1-2

NOKUTs vedtak om akkreditering er basert på faglige vurderinger og anbefalinger fra eksterne sakkyndige som er oppnevnt av NOKUT, i henhold til forskriftsfestede krav til sakkyndiges kompetanse.² De sakkyndige gjør en vurdering av om institusjonen oppfyller grunnvilkåret for akkreditering som høyskole i universitets- og høyskoleloven § 3-1 fjerde ledd og hvert av kravene i universitets- og høyskoleforskriften §§ 1-1 og 1-2, herunder en helhetlig vurdering av om institusjonens strategiske mål, organisering, kvalitetsarbeid og resultater tilsier at institusjonen på en god måte kan forvalte akkrediteringsmyndigheten som en institusjonsakkreditering gir. De sakkyndige gjør sin vurdering primært på grunnlag av skriftlig dokumentasjon som institusjonen sender inn i forbindelse med søknaden, og ett eller flere besøk ved institusjonen. For at NOKUT skal fatte positivt vedtak om akkreditering, må institusjonen oppfylle alle krav til høyskoleakkreditering.

Formelt er det Kongen som beslutter endring av institusjonskategori, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-1. Institusjonen må derfor søke Kunnskapsdepartementet om å endre institusjonskategori, og departementet fremmer deretter en kongelig resolusjon. Dette forutsetter at institusjonen først har søkt og fått et positivt vedtak om institusjonsakkreditering fra NOKUT. Utfyllende informasjon om søknads- og akkrediteringsprosessen finnes i kapittel 5 i denne veilederen.

² Jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-22.

Institusjonskategorier

Hvilken institusjonskategori en institusjon tilhører, bestemmer hvilken *akkrediteringsmyndighet* institusjonen har, altså hvilken faglig fullmakt den har til selv å akkreditere egne studietilbud.

Det er fire forskjellige institusjonskategorier innenfor norsk høyere utdanning, med følgende nivåer av akkrediteringsmyndighet:

- **Høyskoler med akkrediterte studietilbud** (uten institusjonsakkreditering) har ikke myndighet til selv å akkreditere egne studietilbud, men må søke NOKUT om akkreditering av nye studietilbud.
- **Akkrediterte høyskoler** har myndighet til å akkreditere egne studietilbud på lavere grads nivå (bachelor) innenfor alle fagområder. Hvis institusjonen har fått akkreditering for doktorgradsstudier innenfor ett eller flere fagområder, har institusjonen myndighet til selv å akkreditere egne studietilbud på høyere grads nivå (master) innenfor disse fagområdene. På fagområder der institusjonen ikke kan tildele doktorgrad, må institusjonen søke NOKUT om akkreditering av studietilbud på master- og doktorgradsnivå.
- **Vitenskapelige høyskoler** har myndighet til å akkreditere egne studietilbud på lavere grads nivå (bachelor) innenfor alle fagområder. En vitenskapelig høyskole har akkreditering for doktorgradsstudier primært innenfor ett fagområde, og kan selv akkreditere nye studietilbud på høyere grads nivå (master) innenfor dette fagområdet. Institusjonen må søke NOKUT om akkreditering for studietilbud på masternivå utenom det fagområdet der institusjonen allerede har rett til å tildele doktorgrad.
- **Universiteter** har myndighet til selv å akkreditere egne studietilbud på alle nivåer.

Dette gjelder for de grader og yrkesutdanninger den enkelte institusjonen har rett til å gi etter universitets- og høyskoleloven § 3-4, jf. lovens § 3-8. Hvilke grader den enkelte institusjon kan tildele, går frem av vedlegg til universitets- og høyskoleforskriften.

Kravene som stilles til de ulike institusjonskategoriene i lov og forskrift, er utformet slik at de skal sikre at institusjonen er i stand til å forvalte den akkrediteringsmyndigheten som følger med institusjonskategorien.

Nærmere om kravene til akkreditering av høyskoler i lov og forskrift

Kravene til akkreditering som høyskole er fastsatt i universitets- og høyskoleloven og universitets- og høyskoleloves forskriften. Grunnvilkåret for akkreditering som høyskole er at institusjonen har akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele en bachelorgrad alene, jf. loven § 3-1 fjerde ledd. For å oppnå og inneha akkreditering som høyskole skal institusjonen, i tillegg til å fylle grunnvilkåret i universitets- og høyskoleloven § 3-1 fjerde ledd, oppfylle følgende bestemmelser i universitets- og høyskoleforskriften.

Bestemmelsene omfatter både generelle krav til institusjonsakkreditering som gjelder for alle institusjonskategorier (§ 1-1) og spesifikke krav til akkreditering som høyskole (§ 1-2):

- § 1-1 første ledd om institusjonens primærvirksomhet
- § 1-1 andre ledd om forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samspill med utdanningsvirksomheten
- § 1-1 tredje ledd om institusjonens strategi
- § 1-1 fjerde ledd om institusjonens organisering og infrastruktur
- § 1-1 femte ledd om institusjonens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid
- § 1-2 bokstav a om stabil utdanning og forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy kvalitet
- § 1-2 bokstav b om fagmiljøets størrelse, kompetanseprofil og kompetansenivå
- § 1-2 bokstav c om institusjonens studentopptak og gjennomstrømning
- § 1-2 bokstav d om institusjonens internasjonale og nasjonal samarbeid og nettverk

Kravene gjelder både ved søknad om institusjonsakkreditering og ved NOKUTs tilsyn med at akkrediterte institusjoner oppfyller de gjeldende standardene og kriteriene for akkreditering, jf. universitets- og høyskoleloven 3-6 første ledd.

Kapittel 2 i denne veilederen tar for seg de generelle kravene til institusjonsakkreditering, slik de går frem av universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 første til femte ledd. Kravene gjelder for høyskoler, vitenskapelige høyskoler og universiteter – både de som allerede har akkreditering som institusjon, og de som skal søke NOKUT om slik akkreditering.

Kapittel 3 tar for seg de spesifikke kravene til akkreditering som høyskole, slik de går frem av universitets- og høyskoleloven § 3-1 fjerde ledd og universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a til d. Kravene gjelder for institusjoner som allerede er akkreditert som høyskole, og for de institusjonene som skal søke NOKUT om slik akkreditering.

Kapittel 4 tar for seg universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 sjette ledd, som gir NOKUT hjemmel til å gjøre en helhetlig vurdering av om institusjonens strategiske mål, organisering, kvalitetsarbeid og resultater tilsier at institusjonen på en god måte kan forvalte akkrediteringsmyndigheten som en institusjonsakkreditering gir.

I disse tre kapitlene gir NOKUT veiledning til hvordan hvert av kravene skal forstås. For institusjoner som skal søke NOKUT om akkreditering som høyskole, oppgis det hva institusjonen må gjøre rede for og dokumentere i søknaden.

Alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning i Norge, skal også oppfylle generelle vilkår for akkreditering fastsatt i eller med hjemmel i universitets- og høyskoleloven.³ De generelle vilkårene omfatter blant annet institusjonens organisasjonsform og styringsordning jf. loven kapittel 4 og 5, institusjonens kvalitetssystem jf. loven § 3-5 og universitets- og høyskoleforskriften §§ 1-6 til 1-8, kompetansevurdering ved ansettelse i undervisnings- eller forskningsstillinger jf. universitets- og høyskoleforskriften kapittel 3, læringsmiljøutvalg

³ De generelle vilkårene går frem av universitets- og høyskoleforskriften § 1-10 bokstav a til h. Tolkning av vilkårene er nærmere beskrevet i Kunnskapsdepartementets [høringsnotat om forslag til endringer i forskrift til universitets- og høyskoleloven](#).

jf. loven § 10-10, nemnd for studentsaker jf. loven § 14-1, institusjonens tilrettelegging for studentorganer jf. loven § 10-11 og studentombud jf. loven § 10-8.

I henhold til NOKUTs forvaltningspraksis blir disse vilkårene vurdert når en institusjon søker om akkreditering av sitt første studietilbud på lavere grads nivå (bachelorprogram). Ved en søknad om høyskoleakkreditering vil NOKUT normalt ikke på nytt vurdere generelle vilkår som allerede er vurdert som oppfylt i forbindelse med tidligere søknader om akkreditering av studietilbud. Ved behov kan NOKUT likevel etterspørre dokumentasjon på at slike generelle vilkår er oppfylt, for eksempel hvis det er lenge siden NOKUT vurderte de generelle vilkårene, eller ved nylige endringer ved institusjonen.

For å få akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet må institusjonen også oppfylle universitets- og høyskolelovens øvrige krav til henholdsvis statlige og private høyskoler, vitenskapelige høyskoler og universiteter i, samt krav til akkreditering av studietilbud i universitets- og høyskoleforskriften.

Endringer i kravene til akkreditering som høyskole

Institusjoner som ble akkreditert som høyskole etter reglene som gjaldt før 1. januar 2025, må oppfylle de gjeldende kravene til akkreditering i universitets- og høyskoleforskriften kapittel 1 innen 31. desember 2026, jf. universitets- og høyskoleforskriften § 13-6 andre ledd. NOKUT gjør i det følgende rede for noen av de viktigste endringene i regelverket som akkrediterte høyskoler må være oppmerksomme på:

- § 1-2 bokstav a om stabil utdanning og forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy kvalitet er en videreføring av forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) § 3-5 første ledd. Bestemmelsen innebærer en tydeliggjøring av at vilkåret om *stabilitet* gjelder både institusjonens utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.⁴
- § 1-2 bokstav b om fagmiljøets størrelse, institusjonens kompetanseprofil, kompetansenivå er en videreføring av studiekvalitetsforskriften § 3-5 andre ledd og forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) § 3-1 sjettede ledd. Bestemmelsen innebærer en endring av vilkåret om *tilstrekkelig* antall ansatte, ettersom vilkåret gjelder hele den faglige virksomheten.⁵
- § 1-2 bokstav d om institusjonens internasjonale samarbeid og nettverk er en videreføring av studiekvalitetsforskriften § 3-5 fjerde ledd. Kravet er skjerpet ved at det er presisert at høyskoler ikke bare skal være *tilknyttet* nasjonale og internasjonale nettverk, men også skal *samarbeide* internasjonalt.

⁴ Vilkåret om *stabilitet* gjaldt før 1. januar 2025 kun for høyskolars forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

⁵ Vilkåret om *tilstrekkelig* antall ansatte gjaldt før 1. januar 2025 kun for *de sentrale fagområder som inngår i studietilbudene*, men gjelder nå for *alle fagområder* ved høyskolen. Dette medfører at kravet vil vurderes både på fagområdenivå og på et overordnet nivå for hele institusjonen.

For institusjoner som skal søke om akkreditering som høyskole vil NOKUT gjøre oppmerksom på følgende endring:

- § 1-1 sjette ledd om NOKUTs helhetlige vurdering er en delvis videreføring av studiekvalitetsforskriften § 3-4 fjerde ledd. I kravet er det innført at også institusjonens *strategiske mål* skal være del av en slik vurdering. Terskelen for kravet til institusjonens forvaltning av akkrediteringsmyndigheten er hevet fra «tilstrekkelig» til «på en god måte».

De øvrige leddene i universitets- og høyskoleforskriften §§ 1-1 og 1-2 er i hovedsak videreføring av tidligere bestemmelser i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften, og innebærer ingen materielle endringer sammenlignet med bestemmelsene som gjaldt før 1. januar 2025.

2 Generelle krav til institusjonsakkreditering

Dette kapittelet tar for seg de generelle kravene for å oppnå og inneha institusjonsakkreditering, slik de går frem av universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 første til femte ledd.⁶ Kravene er felles for akkrediterte høyskoler, vitenskapelige høyskoler og universiteter, både de som allerede akkreditering, og de som skal søke NOKUT om slik akkreditering.

I det følgende gir NOKUT veiledning til hvordan hvert av kravene skal forstås. For institusjoner som skal søke NOKUT om akkreditering som høyskole, er det også oppgitt hva institusjonen må gjøre rede for og dokumentere i sin søknad.

2.1 Institusjonens primærvirksomhet

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 første ledd

For å oppnå og inneha institusjonsakkreditering skal institusjonens primærvirksomhet være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at høyskolens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid (forkortet FoU/KU) og formidling.

Dersom en høyskole driver med annen virksomhet enn det som går frem av kravets ordlyd, kan denne andre virksomheten ikke utgjøre en sentral del av institusjonens

⁶ Universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 sjette ledd, om NOKUTs helhetlige vurdering, gjennomgås i kapittel 4 i denne veilederen.

virksomhet. Med annen virksomhet menes for eksempel høyere yrkesfaglig utdanning og kurs som ikke gir studiepoeng. Høyskoler som har annen virksomhet, må holde denne andre virksomheten adskilt fra primærvirksomheten. For private høyskoler skal det være et økonomisk skille mellom den virksomheten som utgjør akkreditert høyere utdanning, og den som omfatter annen virksomhet. Det skal gå frem av regnskapet at institusjonen opprettholder et slikt skille, jf. universitets- og høyskoleloven § 6-6 andre ledd.

En akkreditert høyskole skal være et selvstendig rettssubjekt med eget styre som er ansvarlig for alle forhold ved høyskolen. Private høyskoler skal være aksjeselskap etter aksjeloven eller stiftelser etter stiftelsesloven, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1.

For søkere

Institusjonens redegjørelse for kravet

I søknaden skal institusjonen beskrive sin virksomhet innenfor høyere utdanning, FoU/KU og formidling, og bekrefte at dette utgjør institusjonens primærvirksomhet.

Institusjonen skal også kort beskrive hvordan virksomheten oppfyller de generelle vilkårene for å tilby høyere utdanning, slik disse er fastsatt i universitets- og høyskoleloven. Dette omfatter for eksempel institusjonens selskapsform, styresammensetning, læringsmiljøutvalg, kvalitetssystem, reglementer, nemd for studentsaker og øvrige vilkår som forutsettes ved akkreditering av studietilbud innenfor høyere utdanning.⁷ I søknaden må institusjonen gjøre rede for eventuelle endringer og planer om endringer som omfatter de generelle vilkårene for å tilby høyere utdanning.

Institusjoner som driver med annen virksomhet enn høyere utdanning, FoU/KU og formidling, skal gjøre rede for omfanget av og innholdet i den andre virksomheten. Søknaden skal inneholde en beskrivelse av hvor stor andel av institusjonens totale virksomhet denne andre virksomheten utgjør.

Dersom institusjonens styre også er styre for andre selvstendige virksomheter, må institusjonen dokumentere at det er høyere utdanning, FoU/KU og formidling som er primærvirksomheten.

Aktuell dokumentasjon

- vedtekter for institusjonen
- firmaattest
- årsrapport, regnskap og budsjett
- tildelingsbrev fra departement (der det er aktuelt)

⁷ Nærmere beskrivelse av generelle vilkår er gitt i kapittel 1 i denne veilederen.

2.2 Forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samspill med utdanningsvirksomheten

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 andre ledd

Institusjonen skal utføre sin forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid i samspill med utdanningsvirksomheten.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at det skal være tydelig sammenheng mellom institusjonens studietilbud og forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid (forkortet FoU/KU).⁸

Vilkåret om *samspill* innebærer at studietilbudene institusjonen tilbyr, skal bygge på institusjonens FoU/KU, at aktiviteten knyttet til FoU/KU skal prege utdanningene og at integrasjonen mellom utdanning og FoU/KU skal være tydelig. Studietilbudene skal være basert på stabile fagmiljøer med aktiv FoU/KU. Videre må det være god balanse mellom institusjonens utdanningsvirksomhet og virksomheten innenfor FoU/KU, som igjen skal være tilpasset institusjonskategorien og institusjonens egenart.

Kravet innebærer også at institusjonen må ha en strategisk og overordnet tilnærming til koblingen mellom utdanning og FoU/KU på institusjonsnivå – altså utover minimumskravet til det enkelte studietilbud.⁹

For søkere

Institusjonens redegjørelse for kravet

Institusjonen må redegjøre for koblingen mellom institusjonens studietilbud og institusjonens FoU/KU. Institusjonen skal også beskrive sitt mer overordnede og strategiske arbeid for å sikre samspill mellom utdanningsvirksomheten og virksomheten innenfor FoU/KU. Institusjonen kan gjerne vise til strategiske planer eller annen dokumentasjon dersom det er relevant.

I redegjørelsen skal institusjonen benytte ulike indikatorer for å belyse kravet:

- Undervisning gitt av ansatte med førstestillingskompetanse¹⁰ er én indikator på utdanning basert på FoU/KU. Institusjonen skal gi en oversikt over hvor stor del

⁸ Vilkåret om samspill mellom virksomheten innenfor utdanning og forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid, er også relevant i sammenheng med § 1-2 bokstav a om stabilitet og høy kvalitet i utdannings- og forskningsvirksomheten.

⁹ Jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-11 bokstav g om at alle studietilbud skal ha relevant kobling til forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

¹⁰ Førstestillinger er avgrenset til stillingene førstelektor, førsteamanuensis, dosent og professor. Med førstestillingskompetente menes ansatte i førstestillinger, samt personer med doktorgrad.

av undervisningen på henholdsvis lavere og høyere grad som gjennomføres av ansatte med førstestillingskompetanse.

- I hvilken grad det er prosjekter ved institusjonen som knytter studentene til institusjonens FoU/KU, kan være en annen indikator på utdanning basert på FoU/KU. Institusjonen skal redegjøre for relevante prosjekter som knytter studenter til FoU/KU, og som gjør studentene til medskapere i utvikling av ny kunnskap. Institusjonen skal gi en oversikt over et utvalg av slike prosjekter, men det er ikke behov for å redegjøre for samtlige prosjekter ved institusjonen.
- Institusjonen skal også gjøre rede for i hvilken grad institusjonens FoU/KU og resultater fra dette gjenspeiles i utformingen og utviklingen av studietilbud og undervisningen, eksempelvis ved justering av eksisterende emner eller ved etablering av nye emner.

Institusjonen kan i tillegg benytte andre indikatorer som den anser som relevante for å belyse samspillet mellom utdanning og FoU/KU.

Aktuell dokumentasjon

- en oversikt over hvor stor del av undervisningen på både lavere og høyere grads nivå som gjennomføres av ansatte med førstestillingskompetanse
- utvalgte eksempler på prosjekter som knytter studenter til FoU/KU
- strategiske planer som viser samspill mellom institusjonens utdanningsvirksomhet og FoU/KU

2.3 Institusjonens strategi

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 tredje ledd

Institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at høyskolen skal ha en strategi som viser mål og tiltak for videreutvikling av institusjonens utdanning, forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid (forkortet FoU/KU).

For statlige høyskoler er det institusjonens styre som skal legge planer for den faglige virksomheten og trekke opp strategien for institusjonens utdannings- og forskningsvirksomhet og annen faglig virksomhet, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-1 første ledd andre punktum.

For søkere***Institusjonens redegjørelse for kravet***

Institusjonen skal gi en kort beskrivelse av sin strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid, der de viktigste målene blir beskrevet og begrunnet.

Institusjonen skal også beskrive hvordan strategien blir iverksatt og fulgt opp, for eksempel gjennom prosesser, saksfremlegg eller andre dokumenter, herunder hvordan institusjonen vurderer status for oppnåelse av strategiske mål i løpet av strategiperioden. Videre skal institusjonen kort gjøre rede for hvordan arbeidet med å oppnå høyskoleakkreditering er i tråd med institusjonens strategi.

Institusjonens strategi og strategiske mål er etter NOKUTs syn viktige elementer i institusjonens arbeid med å oppnå institusjonsakkreditering samt i det videre utviklingsarbeidet for å opprettholde et høyt nivå og for å kunne forvalte akkrediteringsmyndigheten som en høyskoleakkreditering gir. Alle akkrediteringskravene vil derfor vurderes i lys av institusjonens strategi, og institusjonens strategiske mål er blant de forholdene som inngår i den helhetlige vurderingen, jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 sjette ledd (se kapittel 4 i denne veilederen).

Aktuell dokumentasjon

- institusjonens strategi
- saksfremlegg, prosessbeskrivelser eller andre dokumenter som viser hvordan strategien blir fulgt opp

2.4 Institusjonens organisering og infrastruktur**Universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 fjerde ledd**

Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at høyskolens organisering og infrastruktur skal støtte opp om institusjonens primærvirksomhet, som er utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid (forkortet FoU/KU) og formidling.¹¹ I vurderingen er det relevant å sammenligne med andre akkrediterte høyskoler.

At høyskolens *organisering* skal være tilpasset institusjonens primærvirksomhet innebærer at styringsstrukturen og den administrative og faglige ledelsen (på ulike nivåer) er innrettet slik at institusjonen kan fylle sin funksjon som akkreditert høyskole, og at den på en god måte kan ivareta den akkrediteringsmyndigheten en

¹¹ Institusjonens organisering vurderes også mer overordnet som del av NOKUTs helhetlige vurdering jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 sjette ledd, som er beskrevet i kapittel 4 i denne veilederen.

høyskoleakkreditering gir. Organiseringen skal også ivareta studentdemokratiet ved institusjonen, og høyskolen skal ha ordninger for å la studenter medvirke i beslutningsprosesser.¹²

At høyskolen skal ha en *infrastruktur* som er tilpasset institusjonens primærvirksomhet, innebærer at institusjonen eksempelvis skal ha lokaler, utstyr, bibliotek tjenester samt studie- og forskningsadministrative tjenester som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte. Både den fysiske og den digitale infrastrukturen skal være i tråd med gjeldende standarder i universitets- og høyskolesektoren. Kapasiteten og utformingen på infrastrukturen skal stå i forhold til den samlede virksomheten innenfor utdanning, FoU/KU og formidling.

For søkere

Institusjonens redegjørelse for kravet

Institusjonen skal gjøre rede for organiseringen av den faglige og administrative ledelsen samt styrings- og beslutningsstrukturen, og hvordan organiseringen og beslutningsstrukturen er tilpasset og støtter opp under institusjonens utdanning og FoU/KU. De ulike rollene i den faglige og administrative ledelsen og forholdet mellom dem skal beskrives. Redegjørelsen knyttet til organisering kan gjerne suppleres med et organisasjonskart. Institusjonen skal også redegjøre kort for organiseringen av studentdemokratiet ved institusjonen og for hvilke ordninger institusjonen har for å la studentene medvirke i beslutningsprosesser.

I søknaden skal institusjonen kort gjøre rede for hvilke lovpålagte styrever, råd og utvalg institusjonen har, herunder høyskolestyre, læringsmiljøutvalg og nemd for studentsaker.¹³ I tillegg skal det gjøres rede for andre sentrale råd og utvalg ved institusjonen, med særlig vekt på hvilke roller og utvalg som bidrar til å sikre at institusjonen forvalter akkrediteringsmyndigheten på en god måte, eksempelvis studieutvalg/utdanningsutvalg e.l. Det skal beskrives hvilke oppgaver og funksjoner alle de sentrale rådene og utvalgene har ved institusjonen, herunder ledelse og beslutningsmyndighet i utvalgene.

I søknaden skal institusjonen gi en beskrivelse av infrastrukturen ved institusjonen og gjøre rede for hvordan infrastrukturen støtter opp under institusjonens utdanning og FoU/KU – og i tråd med planer som fremgår i institusjonens strategi. Institusjonen skal gjøre rede for tilgang til undervisningsrom, grupperom, studentarbeidsplasser, laboratorier, øvingsrom, kantiner o.l., og for hvordan dette er tilpasset institusjonens primærvirksomhet. Infrastruktur omfatter også bibliotek og/eller læringsstøttesenter, herunder tilgjengelig litteratur og databaser, antall ansatte og hvilke tjenester de ansatte

¹² Det følger av universitets- og høyskoleloven § 10-11 andre ledd og § 10-12 første ledd at institusjonen skal legge til rette for at studentorganene kan drive sitt arbeid, og at studenter skal være representert i alle kollegiale organer ved høyskolen som har avgjørelsesmyndighet.

¹³ Høyskolens organisering og ledelse, herunder råd og utvalg, skal være i tråd med i universitets- og høyskolelovens bestemmelser for statlige og private institusjoner.

ytter overfor studenter og faglig tilsatte. Det skal også gjøres rede for den digitale infrastrukturen, slik som læringsplattform, programvare, IKT-service o.l.

I redegjørelsen kan institusjonen bruke ulike indikatorer for å belyse kravet og gjøre en sammenligning med andre institusjoner, fortrinnsvis andre akkrediterte høyskoler. For eksempel kan institusjonen sammenligne antall kvadratmeter per student med gjennomsnittet for akkrediterte høyskoler. Det kan også gjøres kvalitative vurderinger av eksempelvis bibliotekstjenestene og tilgang til databaser og programvare opp mot gjeldende standarder i sektoren.

Institusjoner med flere studiesteder må gjøre rede for infrastrukturen ved alle studiestedene og beskrive hvordan institusjonens organisering understøtter samspillet mellom de forskjellige studiestedene.

Aktuell dokumentasjon

- organisasjonskart
- relevante stillingsinstrukser
- mandat for sentrale råd og utvalg
- samarbeidsavtale med studentorgan
- institusjonens forskrifter fastsatt med hjemmel i universitets- og høyskoleloven
- relevante leieavtaler
- eventuelle planer for campusutvikling

2.5 Institusjonens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 femte ledd

Institusjonen skal ha et godkjent kvalitetssystem og kvalitetsarbeid når den søker NOKUT om institusjonsakkreditering.

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 3-5 at alle institusjoner innenfor høyere utdanning skal ha et tilfredsstillende internt system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Videre følger det av universitets- og høyskoleloven § 3-6 at NOKUT skal føre periodisk tilsyn med universiteters og høyskolars kvalitetsarbeid. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn, jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-9. Kravene til institusjonenes kvalitetssystem og kvalitetsarbeid er regulert i universitets- og høyskoleforskriften §§ 1-7 og 1-8.¹⁴ Tilfredsstillende kvalitetssikring er et vilkår for akkreditering, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-2 tredje ledd.

¹⁴ NOKUT har utarbeidet en [veileder for krav til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid i universitets- og høyskoleforskriften](#).

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at institusjonen skal ha et tilfredsstillende kvalitetssystem og tilfredsstillende kvalitetsarbeid før institusjonen søker om institusjonsakkreditering.¹⁵ Kravet forutsetter dermed at NOKUT har gjennomført periodisk tilsyn med institusjonens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid, og fattet vedtak om at kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet er tilfredsstillende.

Ved søknad om institusjonsakkreditering må NOKUT gjøre en vurdering av hvorvidt det forrige periodiske tilsynet med institusjonens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid kan legges til grunn, eller om det må gjennomføres et nytt periodisk tilsyn. Momenter i en slik vurdering vil være hvor lenge det er siden forrige tilsyn, og om institusjonen etter tilsynet har gjort vesentlige endringer i organisering eller andre forhold som må vurderes. Dersom NOKUT må gjennomføre et nytt periodisk tilsyn, må institusjonens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid være vurdert og godkjent før NOKUT kan fatte vedtak om institusjonsakkreditering.

For søkere

Institusjonens redegjørelse for kravet

Institusjonen skal oppgi når NOKUT sist gjennomførte periodisk tilsyn med deres kvalitetssystem og kvalitetsarbeid, og hva utfallet av tilsynet var. Videre skal institusjonen beskrive hvilke eventuelle endringer som er gjort i kvalitetssystemet og/eller kvalitetsarbeidet siden det forrige periodiske tilsynet. Institusjonen skal også redegjøre kort for institusjonens kvalitetssystem. Det skal ikke være en omfattende beskrivelse av kvalitetssystemet eller gjengivelse av tekst fra selve systembeskrivelsen, men henvisninger til relevante deler av systembeskrivelsen. Systembeskrivelsen skal inngå i dokumentasjonen.

Institusjonen skal i tillegg redegjøre for hvilke tilpasninger og endringer i kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet som er gjort, eller som institusjonen planlegger å gjøre, for å ivareta den akkrediteringsmyndigheten som en høyskoleakkreditering vil gi.¹⁶ NOKUT forutsetter at institusjoner som oppnår institusjonsakkreditering, videreutvikler sine kvalitetssystemer og det systematiske kvalitetsarbeidet med henblikk på å ivareta en utvidet akkrediteringsmyndighet. Dette gjelder spesielt kravet til kvalitetsarbeid i universitets- og høyskoleforskriften § 1-8 femte ledd, som sier at institusjonen systematisk skal kontrollere at alle studietilbud til enhver tid oppfyller kravene til akkreditering. Det innebærer at en akkreditert høyskole må ha

¹⁵ Institusjonens kvalitetsarbeid er ellers ett av vurderingsmomentene som inngår i NOKUTs helhetlige vurdering, jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 sjette ledd, som er beskrevet i kapittel 4 i denne veilederen.

¹⁶ Hvilken akkrediteringsmyndighet som følger av de ulike institusjonskategoriene, er beskrevet i kapittel 1 i denne veilederen.

- rutiner for akkreditering av nye studietilbud som institusjonen selv har myndighet til å akkreditere, herunder hvordan institusjonen sikrer at planlagte studietilbud tilfredsstiller alle kravene til akkreditering¹⁷
- rutiner for å sikre at også alle eksisterende studietilbud ved institusjonen til enhver tid oppfyller akkrediteringskravene for studietilbud
- rutiner ved vesentlige endringer av eksisterende studietilbud ved institusjonen
- rutiner for forarbeid/utredning/kvalitetssikring ved utforming av søknader til NOKUT om akkreditering av studietilbud

Dersom gjennomførte eller planlagte endringer i kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet som gjøres i sammenheng med institusjonsakkrediteringen, vil påvirke institusjonens organisering,¹⁸ skal dette omtales i søknaden. Det gjelder særlig dersom endringene påvirker rollene i den faglige og den administrative ledelsen, samt i institusjonens styre, råd og utvalg.

Aktuell dokumentasjon

- institusjonens kvalitetssystem (systembeskrivelse) slik det er vedtatt av institusjonens styre, og eventuelle beskrivelser og rutiner som omtales i redegjørelsen, dersom disse ikke inngår i systembeskrivelsen
- institusjonens rutiner for akkreditering av nye studietilbud og for systematisk kontroll med at eksisterende studietilbud oppfyller kravene til akkreditering
- eksempler på gjennomførte systematiske kontroller av at eksisterende studietilbud oppfyller krav til akkreditering

¹⁷ Kravene til akkreditering av studietilbud er gitt i universitets- og høyskoleforskriften kapittel 1 del 3. Noen studietilbud er i tillegg regulert i forskrift om rammeplan.

¹⁸ Hvorvidt institusjonens organisering og infrastruktur er tilpasset virksomheten vurderes i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 fjerde ledd.

3 Krav til akkreditering som høyskole

Dette kapittelet tar for seg kravene til akkreditering som høyskole, slik de går frem av universitets- og høyskoleloven § 3-1 fjerde ledd og universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a til d. Kravene gjelder både de institusjonene som har en akkreditering som høyskole, og de som skal søke NOKUT om institusjonsakkreditering.

NOKUT gir veiledning til hvordan hvert av kravene skal forstås. For institusjoner som skal søke NOKUT om akkreditering som høyskole, oppgis det hva institusjonen må gjøre rede for og dokumentere i søknaden.

3.1 Stabil utdanning og forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy kvalitet

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a

Institusjonens utdanning, forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal være stabil og av høy kvalitet.

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 1-1 at universiteters og høyskolars formål er å tilby høyere utdanning og å utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå. Kravet i universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a om stabilitet og høy kvalitet, er en konkretisering av disse formålene. Samtidig står kravet i § 1-2 bokstav a i tett sammenheng med andre krav til akkreditering som høyskole, gitt i universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav b til d samt § 1-1 andre ledd. Disse kravene må være oppfylt for at § 1-2 bokstav a i skal kunne anses som oppfylt.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at en høyskoles faglige virksomhet innenfor utdanning, forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid (forkortet til FoU/KU) både er *stabil* og av *høy kvalitet*. Vilårene om stabilitet og høy kvalitet må oppfylles både hver for seg og i sammenheng med hverandre. Kravet forutsetter at institusjonen er på nivå med andre akkrediterte høyskoler.

Vilåret om *stabilitet* innebærer at institusjonens virksomhet innenfor utdanning og FoU/KU holder et stabilt og høyt nivå over tid. Vilåret forutsetter at institusjonen har studietilbud med jevnlig opptak og god gjennomstrømning av studenter, og et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.¹⁹ Vilåret forutsetter også

¹⁹ Vilårene om stabilitet og høy kvalitet må ses i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav c om at institusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og ha uteksaminert studenter i minst tre år.

at institusjonen har stabile, tilstrekkelig store og robuste fagmiljøer med relevant og høy faglig kompetanse innenfor hele den faglige virksomheten.²⁰

Vilkåret om *høy kvalitet* innebærer at institusjonens utdanning og FoU/KU på alle nivåer i studieporteføljen holder et meget godt faglig nivå, sett opp mot de aktuelle fagområdene ved andre akkrediterte høyskoler. Terskelen for hva som anses som «høy kvalitet», er dynamisk, ettersom den endrer seg i takt med utviklingen innenfor fagområdene.

Høy kvalitet i studietilbudene vurderes blant annet gjennom en faglig vurdering av institusjonens virksomhet innenfor FoU/KU. Det forutsettes tilfredsstillende resultater og utvikling over tid knyttet til både utdanning og FoU/KU. En høyskole skal dermed ha en kvalitet i sin utdanningsvirksomhet som går utover minstekravene som ligger til grunn for akkrediteringen av de enkelte studietilbudene som institusjonen tilbyr.²¹ Det skal være god sammenheng mellom utdanningen og virksomheten innenfor FoU/KU.²²

Integrasjonen mellom utdanning og FoU/KU skal være tydelig, og utdanningsvirksomheten skal være preget av en forskningskultur. Utdanningen skal ha base i solide fagmiljøer²³ med relevant kompetanseprofil og kompetansenivå, aktiv FoU/KU, og tilstrekkelig antall faglig ansatte og studenter. Fagmiljøene skal delta i internasjonale samarbeid og være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor utdanning og FoU/KU som er relevante, og som bidrar til faglig utvikling som kommer utdanningene og virksomheten innenfor FoU/KU til gode.²⁴

For institusjonens FoU/KU er det særlig omfang og nivå på resultater av forskningsvirksomheten og/eller det kunstneriske og faglige utviklingsarbeidet som har betydning i vurderingen av vilkåret om høy kvalitet. Vurderingen vil ta utgangspunkt i resultatene på akkrediteringstidspunktet, men også utviklingen over tid, og sammenlignet med tilsvarende resultater ved akkrediterte høyskoler. Rekruttering av dyktige studenter og medarbeidere, gode integrerings- og

²⁰ Vilklårene om stabilitet og høy kvalitet må ses i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav b om fagmiljøets kompetansenivå, kompetanseprofil og tilstrekkelig antall ansatte i undervisnings- og forskerstillinger innenfor hele institusjonens faglige virksomhet.

²¹ Kravene til akkreditering av studietilbud er gitt i universitets- og høyskoleforskriften kapittel 1 del 3. Noen studietilbud er i tillegg regulert i forskrift om rammeplan.

²² Samspillet mellom institusjonens utdanningsvirksomhet og forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid vurderes også i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 andre ledd.

²³ Med fagmiljø menes personer som direkte og regelmessig gir bidrag til utviklingen, organiseringen og gjennomføringen av studietilbudet. Dette omfatter personer med ulike typer bidrag inn i studietilbudet, for eksempel undervisning, veiledning og annen tilrettelegging for læring, laboratoriearbeid, relevant forskning og utviklingsarbeid, kompetanse fra praksisfeltet, praktisk undervisning, innovasjon og kontakt med arbeids- og næringsliv.

²⁴ Vilklårene om stabilitet og høy kvalitet må ses i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav d om at institusjonen skal samarbeide internasjonalt og være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og forskning og/eller kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid.

kompetanseutviklingsordninger for nye faglig ansatte, stabilitet i og utvikling av grupper som arbeider med forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid, sikring og videreutvikling av ansattes utdanningsfaglige kompetanse samt institusjonens evne til å tiltrekke seg eksternfinansiering er andre indikatorer for høy kvalitet.

For søkere

Institusjonens redegjørelse for kravet

Institusjonen skal gjøre rede for, og dokumentere, stabilitet og høy kvalitet i både utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid – over tid. Det innebærer at institusjonen, gjennom kvalitative og kvantitative data og indikatorer, skal beskrive og dokumentere hvordan den selv og fagmiljøene presterer på internasjonalt anerkjente mål for kvalitet. Søknaden skal inneholde kvalitetssikrede data som i størst mulig grad er mulig å sammenligne på tvers av institusjoner, og valg av data og indikatorer skal begrunnes. Institusjonen skal sammenligne seg med institusjoner og fagmiljøer med liknende profil og som institusjonen mener har høy kvalitet i sin utdanning og FoU/KU. Valg av institusjoner og fagområder som institusjonen sammenligner seg med, skal begrunnes. For at både nivå og stabilitet skal kunne vurderes, må institusjonen presentere sin utvikling og sine resultater, sammenlignet med de utvalgte institusjonene, for de siste fem årene.

Stabilitet i utdanning og FoU/KU

Når det gjelder vilkåret om stabilitet i utdanningen, skal institusjonen redegjøre for og dokumentere hvordan institusjonen oppfyller universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav c om jevnlig opptak av studenter og uteksaminering av studenter i minst tre år, samt et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.

Stabilitet i utdanning og FoU/KU er også knyttet til stabilitet i fagmiljøene. Institusjoner som søker om høyskoleakkreditering, må kunne dokumentere at de har fagmiljøer med tilstrekkelig kapasitet, faglig kompetanse og utviklingskraft til å sikre utdanning og FoU/KU av høy kvalitet over tid. Institusjonen skal gjøre rede for og dokumentere utviklingen de siste fem årene i totalt antall faglige årsverk, andel årsverk med hovedstilling og andel årsverk med førstestillingskompetanse jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav b.

Institusjonen skal videre gjøre rede for og dokumentere stabilitet i det faglige nivået for FoU/KU gjennom institusjonens aktiviteter og resultater de siste fem årene, både per fagområde og for institusjonen som helhet. Institusjonen skal gjøre rede for hvordan den legger til rette for de ansattes tid til henholdsvis undervisning, andre utdanningsfaglige aktiviteter og FoU/KU. Institusjonen skal beskrive og dokumentere utviklingen i publiseringspoeng totalt (og på nivå 2 hvis det finnes) de siste fem årene for institusjonen som helhet, og beskrive og dokumentere hvordan publiseringspoengene fordeler seg mellom ulike faglige enheter ved institusjonen (eksempelvis fakultet/avdeling/institutt). Publiseringspoengene skal i tillegg sammenlignes med andre

institusjoner (fortrinnsvis akkrediterte høyskoler). For dokumentasjon av kunstnerisk utviklingsarbeid må institusjonen selv finne relevante indikatorer for stabilitet.

Høy kvalitet i utdanning og FoU/KU

Når det gjelder høy kvalitet innenfor FoU/KU må institusjonen gjøre rede for og dokumentere at den faglige virksomheten er på høyde med det som anses for å være et høyt nivå innenfor de aktuelle fagområdene. Institusjonen må da gjøre sammenligninger med andre institusjoner, fortrinnsvis akkrediterte høyskoler. Institusjonen skal oppgi og begrunne hvilke relevante norske og eventuelt internasjonale fagmiljøer og institusjoner den anser har utdanning og FoU/KU av høy kvalitet, og sammenligne seg med disse for å dokumentere at institusjonen selv er på tilsvarende nivå. Dette bør være akkrediterte institusjoner med lignende fagprofil og med anerkjent høy kvalitet. Sammenligninger skal gjøres både innenfor hvert fagområde og på institusjonsnivå. Sammenligninger skal i så stor grad som mulig gjøres mellom sammenlignbare enheter (fagområde/institutt/fakultet/institusjon), og med data som er etterprøvbare (for eksempel fra databaser som DBH).²⁵

Videre må institusjonen kunne dokumentere at den har hatt en god utvikling og et høyt nivå på sin faglige virksomhet over tid, dette som grunnlag for vurdering av både stabilitet og høy kvalitet.

Ulike fagområder kan ha ulike tradisjoner når det gjelder å dokumentere kvalitet i utdanning og FoU/KU. NOKUT vil verken styre eller begrense institusjonens egne vurderinger av hvordan høy kvalitet best kan gjøres rede for og dokumenteres. Det vesentlige er at institusjonen legger dokumentasjon som er relevant for å belyse kravet. NOKUT har utarbeidet en oversikt over indikatorer som kan være relevante, og som institusjonen kan ta utgangspunkt i (se tabellen på neste side). De foreslåtte indikatorene er ment som eksempler, og listen er ikke uttømmende. Merk at noen av indikatorene i oversikten kan være relevante for å belyse både stabilitet og høy kvalitet.

Tabellen på neste side inneholder eksempler på hvordan en institusjon kan sammenligne seg med andre fagområder og institusjoner, og på hvordan den kan dokumentere høy kvalitet over tid.

Institusjonens strategi og prioriteringer for å oppnå og opprettholde stabilitet og høy kvalitet

Å sikre stabilitet og høy kvalitet forutsetter at mange av de øvrige akkrediteringskravene i universitets- og høyskoleforskriften §§ 1-1 og 1-2 er oppfylt.

²⁵ I DBH gir «NOKUT-portalen» oversikt over kvantitative data for institusjoner som rapporterer dit, knyttet til en rekke indikatorer for kvalitet i utdanning og forskning, blant annet om studenters gjennomføring, antall og andeler faglige årsverk, kompetansenivå, publiseringspoeng og forfatterandeler.

Institusjonen skal gi en kort og overordnet redegjørelse for hvordan institusjonens strategi, prioriteringer og arbeid ses i sammenheng for å oppnå og opprettholde stabilitet og høy kvalitet i institusjonens utdanning, forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid.

Indikatorer

Institusjonen skal som minimum gjøre rede for og dokumentere resultater fra FoU/KU, kompetansenivå, bredde og stabilitet i fagmiljøene, kobling mellom utdanning og FoU/KU, og studentrekruttering og gjennomføring (se tabell under for nærmere beskrivelse). I tillegg kan institusjonen velge å benytte flere indikatorer som er relevante for å belyse høy kvalitet. For kunstnerisk utviklingsarbeid må institusjonen selv finne relevante indikatorer.

I redegjørelsen skal institusjonen kort begrunne valg av indikatorer og utdype hva data knyttet til de ulike indikatorene viser, og hvordan vilkåret om høy kvalitet oppfylles ut fra de valgte indikatorene.

Eksempler på indikatorer for høy kvalitet i utdanning og FoU/KU	
FoU/KU og fagmiljø	
Resultater fra FoU/KU - per fagområde og for institusjonen som helhet	Eksempler (for hvert av de siste fem årene og sammenlignet med tilsvarende fagområder ved andre akkrediterte høyskoler): publiseringspoeng totalt og per faglige årsverk (herunder ev. andeler nivå 2-publiserings), eventuelt siteringsindekser, patenter og lisensieringer
Kompetansenivå, bredde og stabilitet i fagmiljøene - per fagområde og for institusjonen som helhet	Eksempler (for hvert av de siste fem årene og sammenlignet med tilsvarende fagområder ved andre akkrediterte høyskoler): årsverk faglige stillinger totalt, andel årsverk med førstestillingskompetanse totalt og i hovedstilling (herav total andel med professor- og dosentkompetanse), rekruttering av høyt kvalifiserte faglig ansatte og fagmiljøenes utdanningsfaglige kompetanse (herunder utdanningsfaglige kvalifikasjoner)
Nasjonalt og internasjonalt samarbeid - per fagområde og for institusjonen som helhet	Eksempler: aktivt samarbeid, deltakelse og samhandling med nasjonale og internasjonale FoU/KU-miljø, prosjekter og publikasjoner med nasjonale og internasjonale samforfattere / prosjekter med nasjonale og internasjonale kunstnere, ansattmobilitet, allianser, nettverk, konferanser og utstillinger
Ekstern finansiering av FoU/KU - per fagområde og for institusjonen som helhet	Eksempler på eventuelle tildelinger
Utmerkelser	Eksempler: utmerkelser, priser eller annen anerkjennelse av virksomhet innenfor FoU/KU
Strategi og prioriteringer	Eksempler: institusjonens strategiske og operasjonelle arbeid og prioriteringer for virksomheten innenfor FoU/KU, rekrutteringsstrategi, videreutvikling/styrking av fagmiljøene og forskergrupper, meritteringsordninger, utviklingsprosjekter, forskningsledelse, ledelse av prosjekter innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid, støttestrukturer for FoU/KU og etiske retningslinjer

Utdanning	
Kobling mellom FoU/KU og utdanning - per fagområde og for institusjonen som helhet	Eksempler: hvordan institusjonens FoU/KU preger og styrker den vitenskapelige og/eller kunstneriske kulturen i utdanningen, hvordan fagmiljøenes vitenskapelige og/eller kunstneriske kompetanse og faglige virksomhet er relevant for utdanningene, andel undervisning gitt av ansatte med førstestillingskompetanse og FoU/KU-prosjekter som involverer studenter
Internasjonalisering	Eksempler: internasjonal dimensjon i utdanningene, fagmiljøenes internasjonale samarbeid om utdanning, antallet eller andelen ansatte som gir gjesteforelesninger i utlandet eller har andre opphold i utlandet i undervisningsøyemed, omfang og bruk av internasjonale gjesteforelesere, andel innreisende internasjonale utvekslingsstudenter, andel utreisende utvekslingsstudenter til utlandet og andel internasjonale studenter
Arbeidslivsrelevans - per fagområde og for institusjonen som helhet	Eksempler: utdanningens kobling til og relevans for arbeidsliv og videre studier nasjonalt og internasjonalt (herunder eksempler på formalisert samarbeid med aktører fra arbeidslivet), andel kandidater i relevant arbeid og resultater fra kandidatundersøkelser
Studentrekruttering og gjennomføring - per fagområde og for institusjonen som helhet	Eksempler: utvikling de siste fem år for studentopptak, gjennomstrømming og gjennomføringstid for lavere og evt. høyere grads nivå (herunder antall førstevalgsøkere, antall kvalifiserte førstevalgsøkere per studieplass, andel internasjonale søkere og konkurransepoeng), kandidatproduksjon, avlagte studiepoeng per student, antall studenter per faglige årsverk og studenter per førstestillingsårsverk
Eksterne evalueringer - resultater og oppfølging	Eksempler: internasjonale akkrediteringer av institusjonens utdanning, resultater fra Studiebarometeret, institusjonens periodiske evalueringer eller andre evalueringer med representanter fra arbeids- og samfunnsliv, praksisfelt og eksterne fagfeller
Utmerkelser	Eksempler: utmerkelser, priser eller andre relevante anerkjennelser av institusjonens utdanning
Strategi og prioriteringer	Eksempler: institusjonens strategiske og operasjonelle prioriteringer og arbeid innenfor utdanningsvirksomheten, herunder studieporteføljeutvikling, internasjonalisering, utdanningsledelse, relevans for samfunns- og arbeidsliv og ev. videre studier, systematisk kvalitetsutviklingsarbeid, studentrekruttering, inntakskvalitet og resultat kvalitet

3.2 Fagmiljøets størrelse, kompetanseprofil og kompetansenivå

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav b

Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og de ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med sammenlignbare høyskoler. Institusjonen skal ha et

tilstrekkelig antall ansatte i undervisnings- og forskerstillinger innenfor institusjonens faglige virksomhet.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at institusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med relevant vitenskapelig og/eller kunstnerisk kompetanse til å ivareta den faglige virksomheten innenfor utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid (forkortet FoU/KU) og formidling, og at institusjonens samlede faglige kompetanse skal være på nivå med sammenlignbare høyskoler. Kravet forutsetter at institusjonen har et fagpersonale i undervisnings- og forskerstillinger knyttet til seg gjennom ansettelsesavtaler.

Vilkåret om *en relevant kompetanseprofil* innebærer at de ansattes faglige kompetanse skal være tilpasset institusjonens fagområder for å kunne ivareta institusjonens utdanning, FoU/KU og formidling. Hva som anses som relevant, kan også ses i lys av kompetanseprofilen i sammenlignbare fagmiljøer ved andre høyskoler.

Vilkåret om *tilstrekkelig antall ansatte i undervisnings- og forskerstillinger* innebærer at institusjonen skal ha et tilfredsstillende antall ansatte med relevant vitenskapelig og/eller kunstnerisk kompetanse, innenfor alle institusjonens fagområder, til å kunne drifte, kvalitetssikre og videreutvikle institusjonens studietilbud og FoU/KU-virksomhet. Vilkåret innebærer også at antallet ansatte med faglig kompetanse skal være tilstrekkelig til å sikre at kompetansen i fagområdene er stabil. At vilkåret gjelder hele den faglige virksomheten ved institusjonen, innebærer at det skal være tilstrekkelig antall ansatte innenfor alle institusjonens fagområder, og at vilkåret også vurderes på et overordnet nivå for hele institusjonen. Hva som anses som tilstrekkelig antall ansatte, vil bero på institusjonens størrelse og faglige egenart, herunder antall studenter. Relevante indikatorer ved vurdering av tilstrekkelig antall ansatte kan være andel årsverk med førstestillingskompetanse og professorkompetanse, andel og antall årsverk i hovedstilling med førstestillingskompetanse og professorkompetanse, antall studenter per årsverk med førstestillingskompetanse og forholdstallet mellom studenter og faglig ansatte. Tersklene for hva som anses som «tilstrekkelig» og «høy», er dynamiske og endrer seg i takt med utviklingen ved de øvrige akkrediterte høyskolene.

Vilkåret om at *de ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med sammenlignbare høyskoler*, omfatter både kompetansen knyttet til de enkelte fagområdene ved institusjonen og den samlede kompetansen på institusjonsnivå. Vilkåret innebærer at nivået på de ansattes faglige kompetanse må være høyere enn det som er minstekravet ved akkreditering av institusjonens studietilbud.²⁶ Terskelen for hva

²⁶ Kravene til fagmiljø ved akkreditering av studietilbud er gitt i universitets- og høyskoleforskriften § 1-12, supplert med særskilte krav til kompetansenivå for studietilbud på lavere og høyere grads nivå samt doktorgradsutdanning i §§ 1-13 til 1-15.

som anses som et tilfredsstillende nivå, vil være dynamisk og følge utviklingen ved de øvrige høyskolene og på de relevante fagområdene.

For søkere

Institusjonens redegjørelse for kravet

Institusjonen skal gjøre rede for sin kompetanseprofil og begrunne hvordan profilen er relevant for institusjonens faglige virksomhet, herunder hvordan de ansattes vitenskapelige og/eller kunstneriske kompetanse er tilpasset institusjonens fagområder.

Videre skal institusjonen gjøre rede for antall faglige årsverk og de ansattes kompetansenivå, og godtgjøre hvordan dette er tilstrekkelig til å kunne ivareta undervisning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid, formidling og andre faglige og administrative oppgaver, både per fagområde og på institusjonsnivå. Institusjonen skal i denne sammenhengen redegjøre for forholdstallet mellom studenter og faglig ansatte samt forholdstallet mellom studenter og ansatte med førstekompetanse, både per fagområde og for institusjonen som helhet. Utviklingen i disse andelene gjennom de siste fem årene skal inngå i redegjørelsen.

Institusjonen skal også gjøre rede for de ansattes samlede faglige kompetanse, og sammenligne med kompetansenivået ved sammenlignbare akkrediterte høyskoler. Institusjonen skal oppgi andel ansatte med førstestillingskompetanse og andel ansatte med professor- og/eller dosentkompetanse i undervisnings- og forskerstillinger, både per fagområde og på institusjonsnivå, og gjøre rede for utviklingen i disse andelene gjennom de siste fem årene.²⁷ Institusjonen velger hvilke akkrediterte høyskoler den sammenligner seg med, og valget skal begrunnes.

NOKUT forutsetter at en institusjon som søker akkreditering som høyskole, allerede har et kompetansenivå tilsvarende andre sammenlignbare akkrediterte høyskoler. Dette innebærer at nivået på de ansattes faglige kompetanse skal være høyere enn det som er minstekravet for å oppfylle kravene til akkreditering av institusjonens studietilbud. Dette følger av at det forventes at fagmiljøene videreutvikles over tid. Kompetansenivået sammenlignes med akkrediterte høyskoler og relevante fagområder.

NOKUT gjør oppmerksom på at institusjonens redegjørelse for kravet til antall ansatte, kompetanseprofil, kompetansenivå og faglige virksomhet også er relevant for å belyse stabilitet og høy kvalitet i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a.

Aktuell dokumentasjon

- tabell over antall og andel årsverk i hovedstilling med førstestillingskompetanse samt antall og andel årsverk med professor- og dosentkompetanse, for hele institusjonen og per fagområde de siste fem årene
- tabell over andel årsverk med førstestillingskompetanse de siste fem årene

²⁷ Med førstestillingskompetente menes ansatte i stillinger som krever doktorgrad: førstelektor, førsteamanuensis, dosent og professor samt postdoktor og forsker.

- tabell over andel årsverk med førstestillingskompetanse samt andel årsverk med professor- og dosentkompetanse for hele institusjonen og per fagområde, og sammenlignet med andre høyskoler de siste fem årene
- tabell over antall studenter (heltidsekvivalenter) innenfor de ulike fagområdene de siste fem årene
- tabell over antall studenter (heltidsekvivalenter) per faglig ansatt (årsverk) for hele institusjonen og per fagområde, og sammenlignet med andre høyskoler de siste fem årene
- tabell over antall studenter (heltidsekvivalenter) per årsverk med førstestillingskompetanse, for hele institusjonen og per fagområde de siste fem årene

3.3 Akkreditering for og rett til å tildele minst en bachelorgrad alene

Universitets- og høyskoleloven § 3-1 fjerde ledd

Et grunnvilkår for akkreditering som høyskole er at institusjonen har akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele en bachelorgrad alene.

Tolkning av kravet

Grunnvilkåret for å oppnå og inneha akkreditering som høyskole er at institusjonen har akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele en bachelorgrad alene. Dette innebærer at dersom høyskolen kun tilbyr *ett* bachelorprogram, kan ikke dette programmet tilbys i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner som et fellesgradsprogram.

For søkere

Institusjonens redegjørelse for kravet

Institusjonen skal gi en oversikt over sine studietilbud og når studietilbudene ble akkreditert av NOKUT. Det skal gå frem i redegjørelsen dersom institusjonen tilbyr studietilbud i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrad).

NOKUT forutsetter at en institusjon som søker om akkreditering som høyskole, har uteksaminert minst tre kull med egne bachelorkandidater. Institusjonens studentopptak og gjennomstrømning skal redegjøres for og dokumenteres i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav c. I henhold til NOKUTs forvaltningspraksis vurderes grunnvilkåret i universitets- og høyskoleloven § 3-1 fjerde ledd i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav c.

3.4 Studentopptak og gjennomstrømning

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav c

Institusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og ha uteksaminert studenter i minst tre år. Institusjonen skal ha et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at institusjonen jevnlig må ta opp nye studenter til sine studietilbud, og at den skal ha uteksaminert studenter over en periode på minst tre år. Dessuten skal et tilfredsstillende antall studenter ha fullført studiene på normert tid.²⁸ Kravet omfatter med dette flere vilkår knyttet til studentopptak og gjennomstrømning.²⁹

Vilkårene om *jevnlig opptak av studenter* og om at *et tilfredsstillende antall studenter skal fullføre til normert tid*, skal til sammen sikre stabilitet og at både studieprogresjonen og gjennomstrømningen av studenter er god. Vilkårene gjelder for alle studietilbud på lavere og høyere grads nivå, og skal bidra til kvalitet og stabilitet i institusjonens utdanningsvirksomhet. Vilkårene skal også bidra til å sikre et godt rekrutteringsgrunnlag av egne studenter til studietilbud på høyere grads nivå, dersom institusjonen tilbyr dette. Et godt rekrutteringsgrunnlag fra lavere grads nivå vil bidra til å sikre tilstrekkelig studentopptak og inntakskvalitet på studier på høyere grads nivå, et levedyktig læringsmiljø og at fagmiljøet kan opprettholdes og videreutvikles.

Tilfredsstillende gjennomføring på *normert tid* forutsetter blant annet at institusjonen klarer å rekruttere tilstrekkelig antall studenter, at studentene har nødvendig startkompetanse, og at institusjonen har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i sine fagmiljøer til å undervise, veilede og følge opp studentene på en tilfredsstillende måte. At studietilbudene har høy kvalitet, at de er satt sammen med god faglig sammenheng og progresjon, og at de blir gjennomført på en måte som gjør at studentene kan oppnå læringsutbyttet på normert tid, spiller også inn. Hva som anses som et tilfredsstillende antall studenter, vil bero på institusjonens størrelse, på den faglige egenarten og på sammenligningen med gjennomstrømningen ved institusjoner med sammenlignbare studietilbud.

Kravet omfatter også et vilkår om at *institusjonen skal ha uteksaminert studenter i minst tre år*. Det innebærer at en institusjon med bachelorprogram med opptak én gang i året, vil måtte ha et bachelorprogram i drift i minst fem år før de første tre kullene vil ha gjennomført studieløpet med normal progresjon. De uteksaminerte studentene må ha

²⁸ Normert tid referer til forventet varighet på en utdanning. Normert tid for en bachelorutdanning (180 studiepoeng) er for eksempel tre år.

²⁹ Vilkårene knyttet til opptak og uteksaminering i § 1-2 bokstav c blir også vurdert i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a om at stabilitet og høy kvalitet.

gjennomført hele studieløpet ved institusjonens studietilbud – fra opptak til uteksaminering.³⁰

For søkere

Institusjonens redegjørelse for kravet

Institusjonen skal gjøre rede for og dokumentere opptak og uteksaminering av studenter de siste fem årene, både for hvert av institusjonens studietilbud og for institusjonen som helhet.³¹ Det skal gå frem av redegjørelsen hvor stor andel av studentene som har fullført på normert tid, og hvor mange som har fullført innen ett år etter normert tid.

Institusjonen skal vurdere opptaks- og gjennomføringstallene i sammenheng med egenarten til institusjonen og/eller studietilbudene. Videre skal institusjonen gjøre rede for og dokumenter frafall og eventuelle tiltak som står i forhold til utvikling i tallene. Institusjonen skal gi en vurdering av opptaks- og gjennomføringstallene i sammenheng med egenarten til institusjonen og/eller studietilbudene.

Institusjonen skal videre sammenligne opptaks- og gjennomføringstallene på studietilbudsnivå og på institusjonsnivå med tilsvarende tall ved andre akkrediterte høyskoler. Institusjonen skal begrunne hvorfor institusjonene den har valgt å sammenligne seg med, er relevante.

Dersom institusjonen har en plan eller strategi for arbeidet med rekruttering og gjennomstrømming av studenter, er det relevant å omtale denne i redegjørelsen, herunder hvordan institusjonen arbeider i tråd med en slik plan eller strategi.

NOKUT gjør oppmerksom på at institusjonens redegjørelse for kravet til opptak og gjennomstrømming også er relevant for å belyse stabilitet og høy kvalitet i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a.

Aktuell dokumentasjon

- oversikt som viser studentopptak, studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon de siste fem årene, både per studietilbud (sortert på lavere og høyere grads nivå) og totalt for institusjonen
- oversikt over andel studenter som har fullført på normert tid, og andel studenter som har fullført innen ett år etter normert tid de siste fem årene
- oversikt over frafall de siste fem årene både per studietilbud (sortert på lavere og evt. høyere grads nivå) og totalt for institusjonen
- tabell som gir oversikt over studentopptak og kandidatproduksjon på lavere og høyere grads nivå, sammenlignet med tilsvarende institusjoner (fortrinnsvis akkrediterte høyskoler) de siste fem årene

³⁰ Studenter med utdanning fra andre institusjoner som har fått innpass i et studietilbud ved søkerinstitusjonen, vil ikke kunne fremskynde oppstartstidspunktet av treårsperioden for uteksaminering av studenter ved institusjonen.

³¹ Antall studenter/kandidater angis i heltidsekvivalenter.

- plan eller strategiske dokumenter som belyser institusjonens arbeid med opptak og gjennomstrømning av studenter (dersom institusjonen har slike dokumenter)

3.5 Internasjonale og nasjonale samarbeid og nettverk

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav d

Institusjonen skal samarbeide internasjonalt og være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at institusjonen skal inngå i internasjonale samarbeid, og i tillegg delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor både utdanning og forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid (forkortet til FoU/KU). Kravet gjelder for institusjonen som helhet.³²

Vilkåret om å være *tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk* innebærer at institusjonen må være aktivt deltagende i nettverk og samarbeid som er relevante for institusjonens utdanning og FoU/KU. At institusjonen skal være aktivt deltagende, betyr at det ikke er tilstrekkelig at institusjonen kun er medlem i et nettverk.

For utdanningsvirksomheten innebærer vilkåret om å *samarbeide internasjonalt* at institusjonen forventes å ha internasjonalt utdanningssamarbeid og internasjonalisering av utdanningen, herunder internasjonal mobilitet av studenter og ansatte, internasjonale prosjekter mv. som kommer både fagmiljøene og studentene til gode.

For forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innebærer vilkåret om å *samarbeide internasjonalt* for eksempel at fagmiljøene har felles FoU/KU-prosjekter og sampublisering med internasjonale samarbeidspartnere.

Kravet forutsetter at institusjonen har en internasjonal aktivitet som står i forhold til dens faglige ambisjoner og faglige egenart, både for institusjonen som helhet og innenfor institusjonens fagområder.

³² Kravet i universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav d ses i sammenheng med kravet i universitets- og høyskoleforskriften § 1-12 fjerde ledd, som sier at fagmiljøet tilknyttet et studietilbud som fører frem til en grad og andre studietilbud av et omfang på 60 studiepoeng eller mer, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet. Vilkåret om deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk må videre sees i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a, om høy kvalitet i utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

For søkere***Institusjonens redegjørelse for kravet***

Institusjonen skal redegjøre for de nasjonale og internasjonale nettverkene og samarbeidene som institusjonen deltar i, herunder hvilke satsnings- eller fagområder institusjonen samarbeider om, og hvilken betydning deltakelsen har for den faglige virksomheten ved institusjonen. Det er også relevant å si noe om hvilken rolle institusjonen har i samarbeidene og nettverkene, for eksempel leder eller medlem. Relevante eksempler på nasjonalt og internasjonalt samarbeid kan være deltakelse i internasjonale partnernettverk, så vel som institusjonens nasjonale faglige nettverk med andre utdanningsinstitusjoner og nettverk med næringslivet og offentlig sektor.

Det er ikke nødvendig å beskrive alle nettverkene institusjonen deltar i, dersom det er mange. Institusjonen kan velge ut de samarbeidene og nettverkene som vurderes som mest relevante. Institusjonen kan vise til inngåtte avtaler på institusjonsnivå, men også på lavere nivåer, slik som fakultets-, avdelings- eller instituttnivå.

I redegjørelsen kan det også være relevant å beskrive institusjonens strategiske arbeid med institusjonens internasjonale ambisjoner og prioriteringer.

NOKUT gjør oppmerksom på at institusjonens redegjørelse for kravet til nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk også er relevant for å belyse stabilitet og høy kvalitet i sammenheng med universitets- og høyskoleforskriften § 1-2 bokstav a.

Aktuell dokumentasjon

- samarbeidsavtaler med internasjonale samarbeidspartnere
- eksempler på nasjonale og internasjonale nettverk innenfor utdanning og FoU/KU som institusjonen deltar i
- eksempler på nasjonale og internasjonale samarbeid innenfor utdanning og FoU/KU som institusjonen deltar i
- strategiske dokumenter for internasjonalisering innenfor både utdanning og FoU/KU

4 Helhetlig vurdering

Universitets- og høyskoleforskriften § 1-1 sjette ledd

NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens strategiske mål, organisering, kvalitetsarbeid og resultater tilsier at institusjonen på en god måte kan forvalte akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir.

Det overordnede formålet med samtlige krav til institusjonsakkreditering i universitets- og høyskoleloven § 3-1 fjerde ledd og universitets- og høyskoleforskriften §§ 1-1 og 1-2 er å sikre at både institusjoner som blir akkreditert som høyskole, og institusjoner som allerede er akkreditert som høyskole, er i stand til å forvalte det faglige ansvaret som institusjonsakkrediteringen gir, herunder fullmakter til å opprette nye studietilbud. Institusjonen må ha den faglige tyngden og robustheten som tilligger akkrediterte høyskoler.

Tolkning av kravet

Kravet innebærer at NOKUT, ved behandling av søknader om høyskoleakkreditering, og ved tilsyn med høyskoleakkreditering, skal gjennomføre en helhetlig, skjønnsmessig og faglig vurdering av om institusjonens *strategiske mål, organisering, kvalitetsarbeid og resultater* tilsier at institusjonen *på en god måte* vil kunne forvalte akkrediteringsmyndigheten en høyskoleakkreditering innebærer. Bestemmelsen angir hvilke momenter som normalt vil legges til grunn for vurderingen, men oppstillingen er ikke uttømmende. Institusjonens strategiske mål, organisering, kvalitetsarbeid og resultater vurderes også i sammenheng med andre krav, men bestemmelsen om helhetlig vurdering innebærer at NOKUT skal gjøre en reell tilleggsvurdering, ut over vurderingen av hvert av de øvrige akkrediteringskravene. Dette innebærer eksempelvis at kravene til akkreditering av studietilbud, kvalitetssystem og kvalitetsarbeid også kan tas med i vurderingen av om en institusjon er i stand til å forvalte akkrediteringsmyndigheten på en god måte.

Terskelen «på en god måte» angir en minstandard. Det betyr at institusjonen som et minimum må være godt nok rustet faglig og organisatorisk til å kunne forvalte akkrediteringsmyndigheten og de faglige fullmaktene som følger med en akkreditering som høyskole.

Et tilfredsstillende kvalitetssystem og kvalitetsarbeid for utdanningsvirksomheten er en klar forutsetning for at en institusjon skal kunne forvalte den akkrediteringsmyndigheten som følger med en høyskoleakkreditering. Hvordan institusjonen arbeider med å videreutvikle sin studieportefølje, og hvorvidt høyskolen er i stand til å forvalte akkrediteringsmyndighet på lavere og også høyere grads nivå der det er aktuelt, er noe som vil bli vektlagt.

At høyskolen har utarbeidet en strategi som bygger opp om ambisjonen om institusjonsakkreditering, og at høyskolen arbeider for og oppnår resultater i tråd med egne strategiske målsettinger, er sentralt både for å oppnå og å forvalte en institusjonsakkreditering. Derfor er dette viktige momenter i vurderingen.

NOKUT vil også vurdere hvordan institusjonens organisering og ledelsesstruktur er tilpasset en akkreditert høyskole, og om resultater innenfor utdanning og forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid tilsier at institusjonen befinner seg på riktig nivå for å være del av denne institusjonskategorien.

Den helhetlige vurderingen vil særlig ha betydning i tilfeller der en institusjon så vidt oppfyller de øvrige kravene til akkreditering, og der det er tvil om institusjonen vil være i stand til å forvalte akkrediteringsmyndigheten på en god måte. Kravet gir NOKUT hjemmel til, på bakgrunn av en skjønnsmessig helhetsvurdering, å avslå en søknad om institusjonsakkreditering eller fatte negativt vedtak ved et tilsyn med en institusjonsakkreditering, til tross for at institusjonen oppfyller de øvrige kravene for akkreditering. Motsatt vil den helhetlige vurderingen ikke kunne resultere i at en institusjon får akkreditering dersom ett eller flere av kravene til institusjonsakkreditering ikke er oppfylt.

For søkere

Institusjonen behøver i utgangspunktet verken redegjøre for eller legge ved dokumentasjon knyttet til denne bestemmelsen. NOKUT gjennomfører den helhetlige vurderingen med utgangspunktet i institusjonens søknad, dokumentasjonen institusjonen har levert i tilknytning til de øvrige akkrediteringskravene og institusjonsbesøket.

Som del av den helhetlige vurderingen kan NOKUT også gi noen overordnede råd for den videre utviklingen av institusjonen.

5 Søknad om akkreditering

Varsel om søknad

NOKUT har ikke søknadsfrister for institusjonsakkreditering, men oppfordrer institusjoner som har planer om å søke, om å varsle NOKUT i god tid.

NOKUT anbefaler også institusjoner som planlegger å søke, om å benytte seg av tilbudet om veiledningsmøte med NOKUT før de søker om institusjonsakkreditering. Veiledningsmøtet gir institusjonen god oversikt over både krav som skal oppfylles, og selve akkrediteringsprosessen.

Utforming av søknad

I søknaden skal institusjonen beskrive, begrunne og dokumentere hvordan den oppfyller minimumskravene til akkreditering gitt i lov og forskrift. En akkreditering forutsetter at alle kravene er oppfylt.

En fullstendig søknad skal bestå av følgende:

- **følgebrev** som skal være underskrevet av institusjonens øverste ansvarlige leder, eller den styret har delegert fullmakt til å underskrive. I følgebrevet skal institusjonen begrunne hvorfor den søker om institusjonsakkreditering. Institusjonen skal oppgi en kontaktperson for søknaden som skal ha ansvar for kontakten med NOKUT underveis i søknadsprosessen.
- **introduksjon** til søknaden som beskriver institusjonen som helhet.
- **redegjørelser** for hvordan institusjonen oppfyller kravene til akkreditering: Redegjørelsene skal følge disposisjonen i kapittel 2 og 3 i denne veilederen.³³ Tallmaterialet skal hentes fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) dersom institusjonen rapporterer til DBH. Søknaden med redegjørelser skal kunne leses som et selvstendig dokument, og det skal ikke være nødvendig å måtte lese den vedlagte dokumentasjonen for å få et samlet inntrykk av hvordan søkerinstitusjonen oppfyller kravene.
- **dokumentasjon** som dokumenterer de forholdene som er beskrevet i redegjørelsene.³⁴ Vedleggene skal nummereres.

Søknaden og dokumentasjonen må bestå av skriftlige dokumenter som kan arkiveres i NOKUTs sak- og arkivsystem. Dokumentasjonen skal ikke bestå av skannede dokumenter, men elektroniske filer som er konvertert til PDF (med mindre de er OCR-behandlet).

³³ Kapittel 2 og 3 består av tolkning av kravene i universitets- og høyskoleforskriften §§ 1-1 og 1-2, veiledning til institusjonenes redegjørelser samt forslag til relevant dokumentasjon.

³⁴ I kapittel 2 og 3 gir NOKUT forslag til relevant dokumentasjon, men institusjonen står fritt til å legge ved alle dokumenter som anses å være relevante for å belyse oppfyllelse av kravene.

Alle dokumenter som sendes til NOKUT, er offentlig tilgjengelige via vår postjournal. Før innsending bes institusjonen om å etterse at dokumentene ikke inneholder unødvendige personopplysninger eller annen informasjon som skal unntas offentlighet. Typiske personopplysninger er navn, adresse, telefonnummer, e-post og fødselsnummer. Institusjonen må i alle tilfeller unngå sensitive personopplysninger.³⁵

Offentlige institusjoner oppfordres til å benytte ekspedering av søknaden via eFormidling 2.0 til organisasjonsnummer 985 042 667. Her er maksimal størrelse 1GB. Alternativet er å sende søknaden per e-post til postmottak@nokut.no. E-posten med filer kan maksimalt ha en filstørrelse på 35MB. Dersom filene overstiger dette, kan Filesender benyttes.

Saksgang i søknadsbehandlingen

Mottak av søknad og tilbakemelding fra NOKUT

Når søknaden er mottatt, vil søkerinstitusjonen få et brev fra NOKUT om videre prosess, opplysninger om forventet oppstart av søknadsbehandlingen og estimert saksbehandlingstid. Søknader som er mangelfulle, eller som har mangelfull dokumentasjon, som gjør den uegnet for sakkyndig vurdering, kan avvises av NOKUT uten bruk av sakkyndige jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-21.

Innledende søknadsbehandling

Søknadsbehandlingen begynner med at NOKUT vurderer om søknaden oppfyller dokumentasjonskravene og øvrige krav som kan kontrolleres administrativt. NOKUT kontrollerer også om institusjonens redegjørelser i søknaden er innholdsmessig tilstrekkelige som vurderingsgrunnlag. Dette avgjør hvorvidt søknaden er egnet for sakkyndig vurdering. NOKUT gir deretter søkerinstitusjonen beskjed om hvorvidt søknaden går videre til sakkyndig vurdering. NOKUT kan be om supplerende opplysninger og dokumentasjon. Dersom søknaden har mindre mangler, skal institusjonen få mulighet til å komplettere søknaden. Fristen for å komplettere søknaden settes av NOKUT.

Grunnlag for avvisning av søknaden

NOKUT kan avvise en søknad dersom den har mangler som gjør den uegnet for sakkyndig vurdering, jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-21. Avvisningen skal begrunnes, og vedtaket kan påklages. Dersom NOKUT avviser eller avslår en søknad om akkreditering, kan NOKUT i særskilte tilfeller vedta at institusjonen ikke vil få behandlet en ny søknad om akkreditering før etter en periode på inntil to år, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-3 andre ledd.

Oppnevning av sakkyndige

Når NOKUT anser søknaden som komplett og egnet for sakkyndig vurdering, utarbeider NOKUT forslag til sakkyndige. De sakkyndige vil bestå av personer som til sammen oppfyller

³⁵ Se Datatilsynets nettsider for veiledning: <https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/personopplysninger/>

gjeldende kompetansekrav jf. universitets- og høyskoleforskriften § 1-22 og regler om habilitet jf. forvaltningsloven § 6. Institusjonen får uttale seg om forlaget til sakkyndige. Dersom institusjonen har begrunnede innvendinger, vil NOKUT vurdere innvendingene og eventuelt gjøre endringer. Institusjonen kan gjerne selv fremme forslag til aktuelle sakkyndige, men NOKUT er ikke bundet til institusjonens forslag.

Eventuell oppdatering av søknaden

I tilfeller hvor det går noe tid fra en institusjon har sendt inn søknad om institusjonsakkreditering, og til den faktiske søknadsbehandlingen starter opp, skal NOKUT gi institusjonen mulighet til å oppdatere søknaden og/eller dokumentasjonen. Det er institusjonens ansvar å sørge at materialet den har levert i søknaden, og den dokumentasjonen den eventuelt blir bedt om å levere underveis i saksbehandlingen, utgjør et oppdatert og korrekt grunnlag for de sakkyndiges vurderinger av akkrediteringskravene.

NOKUT kan også selv innhente oppdaterte offisielle data om institusjonen, for eksempel gjennom DBH. Dersom de sakkyndige mener institusjonens dokumentasjon ikke er egnet til å vise institusjonens nivå opp mot sammenlignbare institusjoner, kan komiteen gjøre egne sammenligninger med andre institusjoner.

Oversendelse av søknad i papirform

Når NOKUT skal klargjøre søknaden for sakkyndig vurdering, kan institusjonen bli bedt om å oversende et gitt antall eksemplarer av søknadsdokumentene i papirformat, helst i innbundet form.

Forberedelse til institusjonsbesøk

All kontakt mellom institusjonen og de sakkyndige går gjennom saksbehandlerne i NOKUT. Tidspunktet for institusjonsbesøket fastsettes i dialog mellom institusjonen og NOKUTs saksbehandlere. Institusjonen mottar programmet for besøket i god tid, slik at institusjonen kan legge til rette for at alle som de sakkyndige ønsker samtaler med, kan møte. Normalt vil de sakkyndige ønske å snakke med studenter med og uten tillitsverv, ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, ansatte i administrasjonen, ledere på alle nivåer, representanter for råd og utvalg ved institusjonen samt representanter fra institusjonens styre.

Gjennomføring av institusjonsbesøket

Institusjonsbesøket gjennomføres etter oppsatt program. Ved behov kan de sakkyndige også be om møter med andre grupper eller enkeltpersoner enn dem som allerede er satt opp i programmet.

Institusjonen mottar rapporten fra de sakkyndige

Etter at de sakkyndige har levert sin rapport med vurderinger av alle kravene, sender NOKUT rapporten til institusjonen. Institusjonen får først mulighet til å påpeke eventuelle faktiske feil, mangler eller misforståelser i rapporten. Etter eventuell korrigerings fra NOKUT oversender NOKUT rapporten formelt til institusjonen. Rapporten er da et offentlig

dokument. Institusjonen får anledning til å kommentere rapporten i en offentlig uttalelse. Fristen for å sende en slik uttalelse til NOKUT er normalt fire uker.

NOKUTs vedtak

Institusjonens uttalelse innlemmes i NOKUTs endelige akkrediteringsrapport. Saksfremlegg med innstilling til vedtak samt vedlagt akkrediteringsrapport med institusjonens offentlige uttalelse legges frem for NOKUTs styre til vedtak. Akkrediteringsrapporten med institusjonens offentlige uttalelse og styrets vedtak publiseres deretter på NOKUTs nettsider.

Dersom NOKUTs styre fatter positivt vedtak om akkreditering, søker institusjonen deretter Kunnskapsdepartementet om endret institusjonskategori.

Klageadgang

Et vedtak om institusjonsakkreditering fra NOKUT er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, jf. bokstav a. En institusjon kan klage på et enkeltvedtak innen tre uker fra vedtaket har kommet frem til institusjonen jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Klageretten er begrenset etter universitets- og høyskoleloven § 3-3 tredje ledd der det går frem at ved klage på NOKUTs vedtak om akkreditering kan ikke klageinstansen overprøve NOKUTs faglige vurderinger. Klageretten er derfor begrenset til NOKUTs saksbehandling, rettsanvendelse og feil i faktum.

Klagen sendes til NOKUTs postmottak, enten med eFormidling 2.0 til organisasjonsnummer 985 042 667 eller per e-post til postmottak@nokut.no. NOKUT vurderer om klagen oppfyller vilkårene for behandling, og har mulighet til selv å omgjøre eller oppheve vedtaket. Dersom NOKUT ikke finner grunnlag for omgjøring eller oppheving, vil klagen videresendes til NOKUTs klagenemnd, som avgjør klagesaken. Det kommer frem i forvaltningsloven § 32 hvordan klagen skal utformes. Institusjonen kan be om at NOKUT ikke iverksetter vedtaket før klagefristen er ute eller klagen er endelig avgjort av klagenemnda, jf. forvaltningsloven § 42. Som part i saken har institusjonen rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Dialog etter avsluttet søknadsprosess

Etter at NOKUT har fattet vedtak i saken, kan institusjonen ved behov ta kontakt med NOKUT. Dersom institusjonen ikke ønsker å sende inn en formell klage på vedtaket, men likevel har spørsmål eller ønsker å gi en tilbakemelding til NOKUT, er dette muligheter som kan benyttes:

1. NOKUT innhenter rutinemessig tilbakemeldinger fra institusjoner som har vært gjennom en akkrediteringsprosess, hvor institusjonen får anledning til å gi tilbakemeldinger om hvordan den har opplevd prosessen.
2. Ved behov gjennomfører NOKUT møter med institusjonen i etterkant av et vedtak, for eksempel dersom institusjonen har spørsmål til innholdet i rapporten eller ønsker generell veiledning. Institusjonen må selv ta kontakt med NOKUT for å be om et slikt møte.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)